

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนแออัดเขตดินแดง

- จัดทำโดย นางสาวกรรณิกา ศิริกายะ
 - ตำแหน่งนักพัฒนาสังคมชำนาญการ
- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตดินแดง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗

๑.เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนแออัดเขตดินแดง

๒.หลักการและเหตุผล

ในสภาวะปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มิใช่เป็นปัญหาของกรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว แต่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก เช่น สภาวะโลกร้อน เหตุหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดมลภาวะเรือนกระจก และก่อปัญหาด้านคุณภาพชีวิตของชุมชนตามมา เป็นต้น สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว และการอพยพเข้ามาของประชากรจากจังหวัดอื่น หรือประชากรแฝง เนื่องจากประชากรเหล่านี้ยังขาด “จิตสำนึกสาธารณะ” ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อมเมือง รวมถึงไม่ตระหนักในความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

กรุงเทพมหานครเห็นถึงปัญหาสำคัญดังกล่าวจึงให้ความสำคัญในพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อปลูกจิตสำนึกของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตดินแดง ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตดินแดง มองเห็นการณ์ไกล เนื่องจากชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๑๘ อยู่ในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวย่านถนนรัชดาภิเษก การดำเนินโครงการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ชุมชนดูดีมีความเป็นระเบียบสวยงามสะอาดตา น่าอยู่น่าเยือน จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชมพื้นที่ที่สัญจรผ่านไปมา ซึ่งมีความสะอาดร่มรื่นน่าอยู่และเกิดความประทับใจที่ได้มาสัมผัสท้องถิ่นที่มีความสะอาดสวยงาม ซึ่งการดำเนินโครงการกิจกรรมนี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก จุดขายของชุมชนนี้เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ติดคลองบางซื่อ ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ซึ่งมีชุมชน ๒ ชุมชนคือชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก๑๘ และชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ติดคลองระบายน้ำและในระบบการระบายน้ำของกรุงเทพมหานครจะมีนโยบายผ่อนระดับน้ำในคลองนี้เมื่อเกิดภาวะฝนตกน้ำท่วมถนน สำนักการระบายน้ำจะดำเนินการระบายน้ำจากถนนลงสู่คลองบางซื่อ การดำเนินการพัฒนาคลองสามารถทำได้ในระดับหนึ่ง

ต้องประสานงานสำนักกระบายน้ำในการวัดค่ามาตรฐานของน้ำในช่วงก่อนดำเนินการพัฒนาและหลังการพัฒนาโดยเก็บตัวอย่างของน้ำในคลองบางซื่อส่งให้สำนักการระบายน้ำช่วยตรวจสอบเพื่อหาค่า BOD ในการพัฒนาภาพแวดล้อมทั้งทางเดินเท้า และพื้นที่ในคลองให้มีความสะอาดเป็นระเบียบสวยงามและมีความร่มรื่นปราศจากขยะผักตบชวาและมลพิษ ส่งผลให้พื้นที่แห่งนี้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี การที่ชุมชนตั้งอยู่ริมคลอง เป็นสิ่งที่ได้เปรียบกว่าพื้นที่ชุมชนอื่น เนื่องจากสภาพริมคลองมีอากาศที่เย็นสบายความเย็นชุ่มชื้นของกระแสน้ำในคลองช่วยทำให้มีอากาศที่เย็นสบายสดชื่นใครก็ตามที่ได้มานั่งเล่นตามริมคลองจะได้สัมผัสกับบรรยากาศที่แสนสบายไม่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกได้แก่พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศ ก็สามารถอยู่ได้อย่างสบาย ในอนาคตสามารถเปิดพื้นที่แห่งนี้เป็นตลาดน้ำได้อีก ๑ แห่งได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองกรุงเทพมหานครได้อย่างหรูและดูดีมีคุณค่ามากมาย ซึ่งจะต้องดำเนินการสร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืนโดยมีสมาชิกในชุมชนทั้งเด็ก เยาวชน และประชาชนร่วมกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยมีทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน นอกจากนี้ เด็ก เยาวชน และประชาชนที่อยู่ในชุมชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ยังมีหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเขต และหน่วยงานภาคเอกชนได้แก่ผู้ประกอบการ ย่านถนนรัชดาภิเษก โดยเฉพาะโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุดและโรงเรียนปัญญার্থย์ ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่บริเวณใกล้เคียงโรงแรมมีความสะอาดสวยงาม โดยจัดการเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการหาต้นไม้มาปลูกให้มากขึ้นบริเวณริมคลอง การมีต้นไม้เพิ่มขึ้นสร้างความร่มรื่นให้ผู้สัญจรผ่านไปมาและชาวชุมชนได้เป็นอย่างดี การดำเนินการในเรื่องเพิ่มพื้นที่สีเขียวสามารถทำได้อย่างแน่นอน ในส่วนของฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะก็พร้อมที่จะให้การสนับสนุนต้นไม้ที่จะนำมาปลูกในบริเวณริมคลอง และเป็นนโยบายของสำนักงานเขตดินแดงและกรุงเทพมหานครอยู่แล้วที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชน และจุดนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ยิ่งเมื่อเกิดการพัฒนาให้บริเวณชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบร่มรื่นสวยงาม การท่องเที่ยวจะมีการเติบโตยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปมาบริเวณถนนรัชดาภิเษกซึ่งอยู่ด้านหน้าของชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ เกิดความประทับใจที่ได้พบเห็นสภาพแวดล้อมชุมชนที่อยู่ริมคลอง ๆ มีความสะอาดปลอดภัยเป็นระเบียบน่าอยู่น่าเยือนส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะมาเที่ยวชมความสวยงามสะอาดตาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดระยะและนับวันจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น พื้นที่บริเวณถนนรัชดาภิเษกเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวและประชาชนที่เดินทางมากรุงเทพมหานครทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นเขตเศรษฐกิจมีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของประชากร จึงมีความจำเป็นในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีความสวยงามดูดี

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนมีความตระหนักถึงความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน
- ๓.๒ เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน
- ๓.๔ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และสร้างชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจในสิ่งสวยงามสะอาดตาพร้อมมีความร่มรื่นของชุมชน
- ๓.๕ เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชน

๔. เป้าหมาย

- ๔.๑ สร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืน
- ๔.๒ พัฒนาพื้นที่ชุมชนและทำให้ชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบมีความร่มรื่น
- ๔.๓ ปรับสภาพแวดล้อมในคลองให้มีความสะอาดมากขึ้นปราศจากขยะ ผักตบชวา ชุมชนมีความสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ สภาพน้ำในคลองใสขึ้นค่าBOD ลดลงจากเดิมที่ค่าBOD อยู่ในระดับสูง

๕. ปัจจัยความสำเร็จ นโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาภาคมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อม พัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยพื้นฐานชุมชนเป้าหมายเป็นชุมชนที่มีการรวมตัวกันทำกิจกรรมทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ในเทศกาลวันสำคัญ หรือเทศกาลตามประเพณี ผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชนสามารถรวมตัวกันเพื่อร่วมกิจกรรมได้อย่างเข้มแข็งถึงแม้ว่าจะมีความไม่พอใจกันบ้างระหว่างลูกบ้านกับผู้นำชุมชน แต่ในยามที่ชุมชนจัดกิจกรรมใดๆก็ตามบรรดาลูกบ้านต่างพร้อมออกมาร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ จนลุล่วง

จุดอ่อน (WEAKNESS)

๑. ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๒. ภาวะการครองชีพที่ทำให้ประชาชนไม่สนใจในการทำกิจกรรมเท่าที่ควรเนื่องจากต้องออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว
๓. ขาดแรงจูงใจ
๔. ความขัดแย้งทางความคิด
๕. การแบ่งพรรคแบ่งพวก ในชุมชนถ้าเป็นกลุ่มของผู้นำชุมชนก็จะช่วยสนับสนุนแต่ถ้าเป็นคนละกลุ่มของผู้นำจะถูกต่อต้านหรือไม่ให้ความร่วมมือ
๖. เด็ก และเยาวชนที่ถูกจำกัดจากผู้ปกครอง

จุดแข็ง (STRENGTH)

๑. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งมีพลังในการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม
๒. พื้นที่ที่มีความพร้อมในการทำกิจกรรม
๓. มีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจที่จะร่วมทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
๔. มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
๕. สภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อม

โอกาส (OPPORTUNITY)

๑. มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
๒. ทีมงานในชุมชนมีความเข้มแข็ง
๓. สภาพแวดล้อมของชุมชนมีความเหมาะสม
๔. ความโดดเด่นของผู้นำชุมชนสามารถรวมสมาชิกในชุมชนได้เป็นหนึ่งเดียว
๕. แกนนำเด็กและเยาวชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน
๖. หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีความพร้อมทั้งกำลังคน และอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกทุกทาง

อุปสรรค (THREATS)

๑. ผู้อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นผู้ที่เข้ามาเช่าบ้านอยู่จำนวนมาก ไม่ให้ความสำคัญในพื้นที่ที่เข้ามาเช่าพักอาศัยจึงไม่ร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเนื่องจากไม่ใช่ถิ่นฐานที่แท้จริงของตนเอง บ้านถิ่นฐานที่แท้จริงอยู่ต่างจังหวัดเป็นส่วนมาก
๒. วันอาทิตย์เป็นวันหยุดส่วนใหญ่ประชาชนจะตื่นสายทำให้มีผู้มาร่วมกิจกรรมไม่มากนัก ความพร้อมเพรียงกันจึงอยู่ในระดับต่ำ
๓. การที่ประชาชนบางคนมีอคติต่อผู้นำชุมชน เนื่องจากมองทุกเรื่องเป็นเชิงลบ ยังไม่ทำความเข้าใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น ดิตยิดว่าการทำอะไรต้องมีผลประโยชน์ ถ้าไม่ได้เงินก็ไม่ขยับ ขาดความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ขอบพูดประโยคที่ว่า “ทำแล้วได้อะไร” การคิดเรื่องจิตอาสา เป็นเรื่องยากลำบากมาก

ผลจากการวิเคราะห์พบว่าประชาชนในชุมชนให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรม โอกาสที่จะดำเนินการมีสูงเนื่องจากปัจจัยประกอบหรือตัวช่วยมีความพร้อมแม้จะมีปัญหาบ้างแต่ก็สามารถที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

การทำงานในชุมชนมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจเป้าหมายของการทำกิจกรรมจึงมีความขัดแย้งบ้างหรืออคติบ้างแต่ที่ผ่านมามีผู้นำชุมชนมีเอกลักษณ์ในการรวมศูนย์ให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวได้จึงปรากฏเป็นภาพกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ชุมชนใกล้เคียงและหน่วยงานต่างๆที่ได้มาสัมผัสกับพื้นที่นี้เกิดความชื่นชมตลอดมาในความโดดเด่นของผู้นำชุมชนยุคปัจจุบัน

๖. ภารกิจที่ดำเนินการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เป็นทั้งศูนย์กลางความเจริญด้านการลงทุน แหล่งงาน แหล่งเทคโนโลยี แหล่งการค้าที่มีปัจจัยต่างๆ มากมาย เขตดินแดงเป็นเขตที่มีประชากรแฝงจำนวนมาก เป็นพื้นที่รองรับประชากรจากต่างจังหวัด ชาวต่างชาติ รวมถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำมาหาเลี้ยงชีพ เขตดินแดงเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญ มีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของจำนวนประชากร ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จึงเป็น ภารกิจที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือร่วมใจกันที่จะจัดการกับผลพวงจากการที่มีประชากรพักอาศัยและท่องเที่ยว ซึ่งสภาพชุมชนในพื้นที่เขตดินแดงส่วนใหญ่มีการพักอาศัยกันอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในชุมชนแออัด ต่างคนต่างทำมาหากิน ตื่นเช้าก็รีบเร่งออกไปทำงาน กว่าจะกลับถึงบ้านก็มีค่าไม่ค่อยมีเวลาจะใส่ใจในเรื่องสภาพแวดล้อม อยู่ในลักษณะต่างคนต่างอยู่

การแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงของชุมชนแออัดทั้ง ๒ ชุมชนในพื้นที่เขตดินแดง ได้แก่ชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตร แยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนรัชดาภิเษก ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค เขตดินแดง มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินิยมพักและท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ชุมชนในแต่ละวันจำนวนมาก สำนักงานเขตดินแดงในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงต้องดำเนินการตามภารกิจ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานโดยมีทั้งภาครัฐและเอกชนร่วม ซึ่งมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ สำนักการระบายน้ำกรุงเทพมหานคร เจ้าของธุรกิจบริเวณใกล้เคียงชุมชน ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชน

๒. จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อชี้แจงภารกิจร่วมกันวางแผนการทำงาน

๓. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทั่วกันในกิจกรรมที่จะดำเนินการทุกวันอาทิตย์ของสัปดาห์

๔. สร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืนโดยประชาสัมพันธ์เชิงรุกมีการสร้างความเข้าใจในกลุ่มเด็ก เยาวชนให้เกิดจิตสำนึกเห็นความสำคัญในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชนที่พักอาศัยให้เกิดความสะอาดสวยงามและพร้อมที่จะเปิดเป็นพื้นที่ให้บุคคลภายนอกได้แก่นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในผลของการมีส่วนร่วมครั้งนี้

๕. ให้ทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน

๖.. พาผู้ที่เกี่ยวข้องไปดูงานหรือไปเยี่ยมชมชุมชนที่ได้รับรางวัลชุมชนดีเด่นด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

๗. ประสานสำนักการระบายน้ำในการตรวจวัดคุณภาพตัวอย่างน้ำที่ส่งให้เพื่อการตรวจสอบในช่วงก่อนดำเนินการและหลังการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมของน้ำในคลอง

๘. ประสานฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อม ได้แก่ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ จัดหาต้นไม้มาลงพื้นที่เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว พร้อมส่งอุปกรณ์ในการทำความสะอาดถังขยะในคลอง การกำจัดผักตบชวาให้ลดลง

๙. ดำเนินการทำกิจกรรมที่วางแผนไว้ให้ลุล่วงโดยกำหนดนัดหมายการรณรงค์พัฒนาพื้นที่ถนนซอย และพัฒนาคลองทุกวันอาทิตย์ ทำกำหนดการร่วมกันรณรงค์พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนโดยกำหนดให้ประชาชนและแกนนำเด็กและเยาวชน ที่มีความสมัครใจและพร้อมจะร่วมกันพัฒนาพื้นที่ให้มาพบกันที่ ศูนย์กลางของชุมชนทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐น.

๑๐. ประสานมูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เพื่อสนับสนุน EM BALL บำบัดน้ำเสียในคลอง

๑๑. การสร้างจิตสำนึกให้แก่แกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนมีใจที่พร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนและทำให้ชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบมีความร่มรื่น นำไปสู่การเป็นพื้นที่ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว

๑๒. ทำให้พื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป

๑๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างต่อเนื่องโดยมีกิจกรรมร่วมกันทำตลอดไป

๑๔. จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจการทำกิจกรรม

๑๕. นำข้อมูลที่ได้รับประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและร่วมกัน

วิเคราะห์ข้อมูลสรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผู้รับผิดชอบ	ภารกิจ	หมายเหตุ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๑.จัดทำโครงการเสนอผู้บริหารเขตเพื่ออนุมัติโครงการ	เดือนมิถุนายน ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ, ฝ่ายรักษาฯ, ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ, สำนักการระบายน้ำฯ ,เจ้าของธุรกิจ,ผู้นำชุมชนและแกนนำเยาวชน	๒.แต่งตั้งคณะทำงานฯ โดยมีทั้งภาครัฐและเอกชน	
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๓.จัดการประชุมคณะทำงานฯ	เดือนกรกฎาคม ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๔.ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และการติดโปสเตอร์แจ้งนโยบายการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน	เดือนกรกฎาคม ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๕.สร้างแกนนำเด็ก เยาวชนในการมีส่วนร่วมโดยจัดการประชุมแกนนำฯ เพื่อสร้างความเข้าใจในกิจกรรมที่จะดำเนินการ	เดือนกรกฎาคม ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๖.พาผู้เกี่ยวข้องไปดูงานชุมชนตัวอย่างที่ได้รับรางวัลในการพัฒนาสภาพแวดล้อมและประสบผลสำเร็จ	เดือนกรกฎาคม ๕๗
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	๗.ประสานสำนักการระบายน้ำในการตรวจวัดคุณภาพตัวอย่างน้ำเพื่อตรวจสอบในช่วงก่อนดำเนินการและหลังการดำเนินการฯ	เดือนกรกฎาคม ๕๗

ผู้รับผิดชอบ	ภารกิจ	หมายเหตุ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ,ฝ่ายรักษาฯ,	๘.ประสานฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการลงพื้นที่เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อม โดยจัดหาต้นไม้มาปลูกเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และสนับสนุนอุปกรณ์ในการพัฒนาความสะอาด การเก็บขยะในคอกและการกำจัดผักตบชวา	เดือนกรกฎาคม ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ,ฝ่ายรักษาฯ, ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ,เจ้าของธุรกิจ, ผู้นำชุมชนและแกนนำเยาวชน	๙.ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดให้ลู่ลงโดยนัดหมายทุกฝ่ายร่วมกันทำกิจกรรมในเช้าวันอาทิตย์ เวลาประมาณ ๘.๐๐ น.	เดือนสิงหาคม ๕๗- พฤศจิกายน ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๑๐.สร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเกิดความรับผิดชอบต่อโครงการที่จัดดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	เดือนสิงหาคม ๕๗- พฤศจิกายน ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ,ฝ่ายรักษาฯ, ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ,เจ้าของธุรกิจ, ผู้นำชุมชนและแกนนำเยาวชน	๑๑.ทำให้พื้นที่ที่ร่วมกันรณรงค์พัฒนาสภาพแวดล้อมฯเป็นพื้นที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว	เดือนสิงหาคม ๕๗- พฤศจิกายน ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๑๒.จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินผลความพึงพอใจ	เดือนธันวาคม ๕๗
ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	๑๓.นำข้อมูลที่จัดเก็บได้มาสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามและสภาพทางกายภาพที่เกิดการเปลี่ยนแปลง	เดือนธันวาคม ๕๗

ตามหลักการพัฒนาชุมชนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนการทำงานจึงสามารถวัตถุประสงค์ในการทำงานทุกกิจกรรมที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จได้เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานอันมาจากความพร้อมเพรียงกันของภาคประชาชนโดยแท้จริง ดังนั้นหากสำนักงานเขตดินแดงมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อไปในการทำกิจกรรมด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน ควรทำอย่างต่อเนื่องและให้มีความชัดเจน โดยการเสนอกิจกรรมดังกล่าวเข้าสู่ระบบเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของสำนักงานเขตต่อไป

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. สำนักงานเขตดินแดงโดยฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
๒. สำนักการระบายน้ำ
๓. บุคลากรที่มีหน้าที่โดยตรงของฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
๔. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๒ ดินแดง
๕. ผู้ประกอบการบริเวณชุมชนถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง
๖. บุคลากรที่มีหน้าที่โดยตรงของฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
๗. ผู้นำชุมชน แกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน
๘. ชุมชนตัวอย่างที่จะเป็นสถานที่ดูงานด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
๙. มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือนมิถุนายน – ธันวาคม ๒๕๕๗

๙. แนวทางการประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ชุมชนมีความสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ สภาพน้ำในคลองใสขึ้นค่าBOD ลดลงจากเดิมที่ค่าBOD อยู่ในระดับสูง
๒. มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน ผู้นำชุมชนแกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน ให้ความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างต่อเนื่อง
๓. แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง
๔. สรุปผลการดำเนินกิจกรรมโดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามและสภาพทาง

กายภาพที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การทำกิจกรรมด้านพัฒนาในชุมชนเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ประชาชนส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างในนโยบายที่สำนักงานเขตเป็นผู้นำร่อง เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่ค่อยมีเวลาในการมาร่วมกิจกรรมติดขัดความไม่พร้อมกัน บางคนต้องทำงานในช่วงเวลาเช้าถึงเย็น แต่บางคนต้องทำงานเป็นกะ เป็นรอบ ความพร้อมเพียงอาจไม่เต็มที่ จึงต้องพยายามสร้างแกนนำในส่วนที่เป็นเด็ก และเยาวชนให้มากขึ้นเนื่องจากเด็กและเยาวชนอยู่ในระบบปกติ ไม่ต้องไปทำงานแบบผู้ใหญ่ การสร้างแกนนำในเด็กและเยาวชนก็ขึ้นอยู่กับความเห็นด้วยหรือไม่ของผู้ปกครอง ถ้าจะดำเนินการในกิจกรรมอะไร ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็ก เยาวชนจะต้องให้การอนุญาตด้วย มิฉะนั้นการดำเนินการใดๆ ก็จะมีอุปสรรคได้เสมอ การทำงานต้องมีสิ่งจูงใจหลายๆ ปัจจัย กรณีที่หน่วยงานรัฐให้การสนับสนุน เต็มที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการทำงานให้มากยิ่งขึ้น ยังมีภาคเอกชนส่งเสริมอีกแรงหนึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานได้ดีขึ้น ในการดำเนินงานควรนำหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการที่เข้าร่วม แบบวิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐเพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

การกำหนดแผนปฏิบัติการ (ACTION PLAN) เขตได้กำหนดแผนฯเพื่อกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละช่วงเวลา

งาน/กิจกรรม	รายละเอียดงาน/ กิจกรรม	ผลที่คาดหวัง	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
โครงการพัฒนา สภาพแวดล้อมใน ชุมชนแออัดเขต ดินแดง ๑.ขั้นเตรียมการ	๑.จัดทำโครงการเสนอ ผู้บริหารเพื่อขออนุมัติ ๒.จัดประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์โครงการ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ๓.จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงาน ๔.จัดทำตารางการ ปฏิบัติงาน	-ได้รับการ อนุมัติ -ทุกฝ่ายพร้อม ในการปฏิบัติ ตามโครงการ	ไม่ใช้	เจ้าหน้าที่ฝ่าย พัฒนาชุมชนฯ	เดือนมิถุนายน ๒๕๕๗
๒. ขั้นดำเนินการ	๑.ปฏิบัติการตามแผน ที่วางไว้ ๒.เตรียมคน วัสดุ อุปกรณ์ในการรณรงค์ พัฒนาสภาพแวดล้อม ๓.ปฏิบัติการรณรงค์ พัฒนาสภาพแวดล้อม ในชุมชนโดยพร้อมเพรียง กันโดยแบ่งชุดการทำงาน เป็น ๒ชุดได้แก่ชุดหนึ่ง พัฒนาพื้นที่บริเวณ ทางเดินในชุมชนและอีก ชุดหนึ่ง ตักขยะในคลองและนำ อีเอ็มบอลล์ลงคลอง เพื่อเพิ่มความใสของน้ำใน คลอง	ได้รับความ ร่วมมือจากทุก ฝ่าย ชุมชนให้ ความร่วมมือ ด้วยดี	ไม่ใช้	ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ, ฝ่ายรักษาฯ, ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ, เจ้าของธุรกิจ, ผู้นำชุมชนและแกน นำเยาวชนพร้อม ประชาชนในชุมชน	เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๗
๓.ขั้นติดตามและ ประเมินผล	๑.จัดทำแบบสอบถาม ในการประเมินผลความพึง พอใจของประชาชน ๒.จัดการประชุม สรุปผลการดำเนินงาน	ได้รับความ ร่วมมือจากทุก ภาคส่วน	ไม่ใช้	ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ	เดือนธันวาคม ๒๕๕๗

ขั้นตอนดำเนินการ	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
------------------	-------	------	------	------	------	------	------

<p>๑.การตรวจเยี่ยมชุมชนและศึกษาข้อมูลภายในของชุมชน</p> <p>๒.ปรึกษาผู้นำชุมชนในกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชนประชาชน แกนนำเด็ก และเยาวชน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมให้การสนับสนุน</p> <p>๓.ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนัดหมายประชุมร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แต่งตั้งคณะทำงานด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน</p> <p>๔.ประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายซึ่งมีผู้นำชุมชน ประชาชน แกนนำเด็ก และเยาวชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อวางแผนร่วมกันในการทำกิจกรรม</p> <p>๕.ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้เสียงตามสาย และการติดโปสเตอร์แจ้งนโยบายการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน</p> <p>๖. พาผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกฝ่ายไปดูงานชุมชนตัวอย่างที่ได้รับรางวัลในการพัฒนาสภาพแวดล้อมและประสบผลสำเร็จ</p> <p>๗.ทำกำหนดการร่วมกันรณรงค์พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนโดยกำหนดให้</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

ขั้นตอนดำเนินการ	เดือน						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.

<p>ประชาชนและแกนนำเด็กและเยาวชนที่มีความสมัครใจและพร้อมจะร่วมกันพัฒนาพื้นที่ให้มาพบกันที่ศูนย์กลางของชุมชนทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐น. แบ่งผู้ร่วมกิจกรรมเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่พร้อมจะพัฒนาบนพื้นที่ถนน ตามซอย และอีกกลุ่มหนึ่งพร้อมใจจะพัฒนาคลอง โดยตัดขยะที่ไหลมาจากต้นทางน้ำ เมื่อตัดขยะเสร็จแล้วก็ใช้ EM BALL ที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิบำเพ็ญประโยชน์ ใสลงในคลอง และทำความตกลงร่วมกันที่จะรักษาคลองให้สะอาดโดยไม่เพิ่มขยะในคลองอีกเนื่องจากในคลองก็มีขยะไหลมาจากต้นทางน้ำจำนวนมากอยู่แล้ว ถ้าทุกคนร่วมมือกันรักษาคลองให้สะอาดได้</p> <p>สภาพแวดล้อมซึ่งอยู่ติดโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คก็จะดูดีขึ้นมาก</p> <p>8. จัดทำแบบสอบถามในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม</p> <p>9. วิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม</p>							
---	--	--	--	--	--	--	--

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การทำกิจกรรมด้านพัฒนาในชุมชนเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ประชาชนส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างในนโยบายที่สำนักงานเขตเป็นผู้นำร่อง เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่ค่อยมีเวลาในการมาร่วมกิจกรรมติดขัดความไม่พร้อมกัน บางคนต้องทำงานในช่วงเวลาเช้าถึงเย็น แต่บางคนต้องทำงานเป็นกะ เป็นรอบ ความพร้อมเพียงอาจไม่เต็มที่ จึงต้องพยายามสร้างแกนนำในส่วนที่เป็นเด็ก และเยาวชนให้มากขึ้นเนื่องจากเด็กและเยาวชนอยู่ในระบบปกติ ไม่ต้องไปทำงานแบบผู้ใหญ่ การสร้างแกนนำในเด็กและเยาวชนก็ขึ้นอยู่กับความเห็นด้วยหรือไม่ของผู้ปกครอง ถ้าจะดำเนินการในกิจกรรมอะไร ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็ก เยาวชนจะต้องให้การอนุญาตด้วย มิฉะนั้นการดำเนินการใดๆ ก็จะมีอุปสรรคได้เสมอ การทำงานต้องมีสิ่งจูงใจหลายๆ ปัจจัย กรณีที่หน่วยงานรัฐให้การสนับสนุน เต็มที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการทำงานให้ง่ายขึ้น ยังมีภาคเอกชนส่งเสริมอีกแรงหนึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานได้ดีขึ้น ในการดำเนินงานควรนำหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แบบวิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐเพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

๑

๑.เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนแออัดเขตดินแดง

(ชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๑๘ และชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ ตั้งอยู่ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก ซึ่งมีสภาพติดคลองบางชื่อ เป็นชุมชนแออัดที่เหมาะสมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ ถ้าชุมชนทั้งสองแห่งซึ่งมีพื้นที่อยู่ในบริเวณติดต่อกันได้รับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน จะส่งผลให้ภาพลักษณ์เมืองที่น่าอยู่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าเยี่ยมชม เป็นจุดขายได้เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติผ่านไป-มาอย่างต่อเนื่อง)

๒.หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครให้ความสำคัญในพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนกรุงเทพมหานคร ในสภาวะปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มิใช่เป็นปัญหาของกรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว แต่ส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก เช่น สภาวะโลกร้อน เหตุหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดมลภาวะเรือนกระจก และก่อปัญหาด้านสังคมตามมา เช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชน เป็นต้น สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว และการอพยพเข้ามาของประชากรจากจังหวัดอื่น หรือประชากรแฝง เนื่องจากประชากรเหล่านี้ยังขาด “จิตสำนึกสาธารณะ” ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อมเมือง รวมถึงไม่ตระหนักในความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

เพื่อสอดคล้องนโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ในการพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำโครงการนี้ ขึ้น เพื่อปลูกจิตสำนึกของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตดินแดง ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานคร ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความตระหนักให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน

๓.๒ ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อม

๓.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน

๓.๔ พัฒนาชุมชน ให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๓.๕ เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชน

๔. เป้าหมาย สร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืนโดยมีสมาชิกในชุมชนทั้งเด็ก เยาวชน และประชาชนร่วมกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยมีทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน นอกจากนี้เด็ก เยาวชน และประชาชนที่อยู่ในชุมชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ยังมีหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเขต และหน่วยงานภาคเอกชนได้แก่ผู้ประกอบการ ย่านถนนรัชดาภิเษก โดยเฉพาะโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด และโรงเรียนปัญจทรัพย์ ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่บริเวณใกล้เคียงโรงแรมมีความสะอาดสวยงาม เนื่องจากจุดนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยว เป็นอย่างยิ่ง เมื่อเกิดการพัฒนาให้บริเวณชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบ การท่องเที่ยวจะมีการเติบโตยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปมาบริเวณถนนรัชดาภิเษกซึ่งอยู่ด้านหน้าของชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตร แยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ เกิดความประทับใจที่ได้พบเห็นสภาพแวดล้อมชุมชนที่อยู่ริมคลอง ๆ มีความสะอาดปลอดภัยเป็นระเบียบน่าอยู่น่าเยือนส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะมาเที่ยวชมความสวยงามสะอาดตาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดระยะ และนับวันจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น พื้นที่บริเวณถนนรัชดาภิเษกเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวและประชาชนที่เดินทางมากรุงเทพมหานคร ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นเขตเศรษฐกิจมีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของประชากร จึงมีความจำเป็นในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมให้มีความสวยงามดูดี

๕. ปัจจัยความสำเร็จ นโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่

มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อม พัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๖. ภารกิจที่ดำเนินการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เป็นทั้งศูนย์กลาง

ความเจริญด้านการลงทุน แหล่งงาน แหล่งเทคโนโลยี แหล่งการค้าที่มีปัจจัยต่างๆ มากมาย เขตดินแดงเป็นเขตที่มีประชากรแฝงจำนวนมาก เป็นพื้นที่รองรับประชากรจากต่างจังหวัด ชาวต่างชาติ รวมถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำมาหาเลี้ยงชีพ เขตดินแดงเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญ มีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของจำนวนประชากร ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จึงเป็น ภารกิจที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือร่วมใจกันที่จะจัดการกับผลพวงจากการที่มีประชากรพักอาศัยและท่องเที่ยว ซึ่งสภาพชุมชนในพื้นที่เขตดินแดงส่วนใหญ่มีการพักอาศัยกันอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในชุมชนแออัด ต่างคนต่างทำมาหากินตัวเป็นเกลียวหัวเป็นน็อต ตื่นเช้าก็รีบเร่งออกไปทำงาน กว่าจะกลับถึงบ้านก็มีดค่า ไม่ค่อยมีเวลาจะใส่ใจในเรื่องสภาพแวดล้อม อยู่ในลักษณะต่างคนต่างอยู่

การแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่เสื่อมทรามลงของชุมชนแออัดทั้ง ๒ ชุมชนในพื้นที่เขตดินแดง ได้แก่ชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตร แยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนรัชดาภิเษก ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค เขตดินแดง มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาพักและท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ชุมชนในแต่ละวันจำนวนมาก สำนักงานเขตดินแดงในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงต้องดำเนินการตามภารกิจ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานโดยมีทั้งภาครัฐและเอกชนร่วม ซึ่งมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เจ้าของธุรกิจบริเวณใกล้กับชุมชน ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชน

๒. จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อชี้แจงภารกิจร่วมกันวางแผนการทำงาน

๓. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทั่วกันในกิจกรรมที่จะดำเนินการ

๔. พาผู้ที่เกี่ยวข้องไปดูงานหรือไปเยี่ยมชมชุมชนที่ได้รับรางวัลชุมชนดีเด่นด้านสิ่งแวดล้อม

๕. ดำเนินการทำกิจกรรมที่วางแผนไว้ให้ลุล่วง

๖. จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจการทำกิจกรรม

๗. นำข้อมูลที่ได้รับประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. สำนักงานเขตดินแดง
๒. ผู้ประกอบการบริเวณชุมชนถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง
๓. บุคลากรที่มีหน้าที่โดยตรงของฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
๔. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๒ ดินแดง
๕. ผู้นำชุมชน แกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือนมิถุนายน – ธันวาคม ๒๕๕๗

๙. แนวทางการประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ชุมชนมีความสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่
๒. มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน ผู้นำชุมชนแกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน ให้มีความใส่ใจที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๑.เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนแออัดเขตดินแดง

ชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๑๘ และชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ ตั้งอยู่ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค ถนนรัชดาภิเษก ซึ่งมีสภาพติดคลองบางซื่อ เป็นชุมชนแออัดที่เหมาะสมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ ซึ่งชุมชนทั้งสองแห่งนี้มีปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและมีพื้นที่อยู่ในบริเวณติดต่อกันใกล้เคียงกัน หากได้รับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน จะส่งผลให้ภาพลักษณ์เมืองที่น่าอยู่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าเยี่ยมชม เป็นจุดขายได้เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติผ่านไป-มา อย่างต่อเนื่อง

๒.หลักการและเหตุผล

ในสภาวะปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีปัญหามากมายที่เกิดขึ้นจากการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มิใช่เป็นปัญหาของกรุงเทพมหานครเพียงอย่างเดียว แต่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก เช่น สภาวะโลกร้อน เหตุหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดมลภาวะเรือนกระจก และก่อบุญทางด้านคุณภาพชีวิตของชุมชนตามมา เป็นต้น สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว และการอพยพเข้ามาของประชากรจากจังหวัดอื่นหรือประชากรแฝง เนื่องจากประชากรเหล่านี้ยังขาด “จิตสำนึกสาธารณะ” ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อมเมือง รวมถึงไม่ตระหนักในความสำคัญของการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

กรุงเทพมหานครเห็นถึงปัญหาสำคัญดังกล่าวจึงให้ความสำคัญในพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนากรุงเทพมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน จึงได้

จัดทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อปลุกจิตสำนึกของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตดินแดง ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตดินแดง มองเห็นการณ์ไกล เนื่องจากชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๑๘ อยู่ในบริเวณพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวย่านถนนรัชดาภิเษก การดำเนินโครงการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ชุมชนดูดีมีความเป็นระเบียบสวยงามสะอาดตา น่าอยู่น่าเยือน จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวได้มาเยี่ยมชมพื้นที่ที่สัญจรผ่านไปมา ซึ่งมีความสะอาดร่มรื่นน่าอยู่ และเกิดความประทับใจที่ได้มาสัมผัสท้องถิ่นที่มีความสะอาดสวยงาม ซึ่งการดำเนินโครงการกิจกรรมนี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก จุดขายของชุมชนนี้เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ติดคลองบางซื่อ ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค หากมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งทางเดินเท้า และพื้นที่ในคลองให้มีความสะอาดเป็นระเบียบสวยงามและมีความร่มรื่นปราศจากขยะและมลพิษ ส่งผลให้พื้นที่แห่งนี้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี การที่ชุมชนตั้งอยู่ริมคลอง เป็นสิ่งที่ได้เปรียบกว่าพื้นที่ชุมชนอื่น เนื่องจากสภาพริมคลองมีอากาศที่เย็นสบายความเย็นชุ่มชื้นของกระแสในคลองช่วยทำให้มีอากาศที่เย็นสบายสดชื่นใครก็ตามที่ได้มานั่งเล่นตามริมคลองจะได้สัมผัสกับบรรยากาศที่แสนสบายไม่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่พัดลมหรือเครื่องปรับอากาศ ก็สามารถอยู่ได้อย่างสบาย ในอนาคตสามารถเปิดพื้นที่แห่งนี้เป็นตลาดน้ำได้อีก ๑ แห่ง ได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองกรุงเทพมหานครได้อย่างหรูและดูดีมีคุณค่ามากมาย ซึ่งจะต้องดำเนินการสร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างยั่งยืนโดยมีสมาชิกในชุมชนทั้งเด็ก เยาวชน และประชาชนร่วมกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยมีทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน นอกจากนี้ เด็ก เยาวชน และประชาชนที่อยู่ในชุมชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ยังมีหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเขต และหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ผู้ประกอบการ ย่านถนนรัชดาภิเษก โดยเฉพาะโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด และโรงเรียนปัญญার্থย์ ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่บริเวณใกล้โรงแรมมีความสะอาดสวยงาม เนื่องจากจุดนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เมื่อเกิดการพัฒนาให้บริเวณชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบ การท่องเที่ยวจะมีการเติบโตยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวที่สัญจรผ่านไปมาบริเวณถนนรัชดาภิเษกซึ่งอยู่ด้านหน้าของชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตร แยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางซื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก เกิดความประทับใจที่ได้พบเห็นสภาพแวดล้อมชุมชนที่อยู่ริมคลอง ฯ มีความสะอาดปลอดภัยเป็นระเบียบ

นำอยู่น่าเยือนส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจที่จะมาเที่ยวชมความสวยงามสะอาดตาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดระยะ และนับวันจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น พื้นที่บริเวณถนนรัชดาภิเษกเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวและประชาชนที่เดินทางมากรุงเทพมหานคร ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นเขตเศรษฐกิจมีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของประชากร ความจำเป็นในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมให้มีความสวยงามดูดี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยว เยาวชนและประชาชนมีความตระหนักให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน

๓.๒ เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการรักษาสิ่งแวดล้อม

๓.๓ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน

๓.๔ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และสร้างชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจในสิ่งสวยงามสะอาดตาพร้อมมีความร่มรื่นของชุมชน

๓.๕ พาแกนนำไปดูงานชุมชนตัวอย่างที่บริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจนประสบความสำเร็จ

๓.๖ เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชน

๔. เป้าหมาย จากการสร้างแกนนำเด็ก เยาวชนและประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนยั่งยืนโดยมีสมาชิกในชุมชนทั้งเด็ก เยาวชน และประชาชนร่วมกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยมีทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจสนับสนุนการทำกิจกรรมพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน นอกจากนี้ เด็ก เยาวชน และประชาชนที่อยู่ในชุมชนหันมาให้ความสนใจในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ยังมีหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเขต และหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ผู้ประกอบการ ย่านถนนรัชดาภิเษก โดยเฉพาะโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คซึ่งตั้งอยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด และโรงเรียนปัญญার্থย์ ให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่ชุมชนร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่บริเวณใกล้โรงแรมมีความสะอาดสวยงาม การสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยว เยาวชนและประชาชนมีใจที่พร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ชุมชนและทำให้ชุมชนเป็นพื้นที่สะอาดสวยงามมีระเบียบมีความร่มรื่น นำไปสู่การเป็นพื้นที่ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวได้สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีการเติบโตยิ่งขึ้น และนับวันจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้เป็นเขตเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไปนโยบายผู้บริหารเขตให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

กรณีมีกิจกรรมรณรงค์พัฒนาความสะอาดในชุมชน ได้มอบหมายให้ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะเข้าไปร่วมพัฒนาพื้นที่พร้อมให้การสนับสนุนกำลังคน อุปกรณ์การทำความสะอาด อย่างเต็มที่ เนื่องจากสำนักงานเขตต้องการปฏิบัติตามนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕. ปัจจัยความสำเร็จ นโยบายแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการพัฒนาภาคมหานครเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อม พัฒนาชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

จุดอ่อน (WEAKNESS)

๗. ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
๘. ภาวะการครองชีพที่ทำให้ประชาชนไม่สนใจในการทำกิจกรรมเท่าที่ควรเนื่องจากต้องออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว
๙. ขาดแรงจูงใจ
๑๐. ความขัดแย้งทางความคิด
๑๑. การแบ่งพรรคแบ่งพวก ในชุมชนถ้าเป็นกลุ่มของผู้นำชุมชนก็จะช่วยสนับสนุนแต่ถ้าเป็นคนละกลุ่มของผู้นำจะถูกต่อต้านหรือไม่ให้ความร่วมมือ
๑๒. เด็ก และเยาวชนที่ถูกจำกัดจากผู้ปกครอง

จุดแข็ง (STRENGTH)

๖. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งมีพลังในการทำงานเพื่อสังคมส่วนรวม
๗. พื้นที่ที่มีความพร้อมในการทำกิจกรรม
๘. มีกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจที่จะร่วมทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม
๙. มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความพร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
๑๐. สภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นปัจจัยส่งเสริมการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

โอกาส (OPPORTUNITY)

๗. มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุนการดำเนินงาน
๘. ทีมงานในชุมชนมีความเข้มแข็ง
๙. สภาพแวดล้อมของชุมชนมีความเหมาะสม
๑๐. ความโดดเด่นของผู้นำชุมชนสามารถรวมสมาชิกในชุมชนได้เป็นหนึ่งเดียว
๑๑. แกนนำเด็กและเยาวชนให้ความสนใจในกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกัน
๑๒. หน่วยงานเจ้าของพื้นที่มีความพร้อมทั้งกำลังคน และอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกทุกทาง

อุปสรรค

๔. ผู้อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นผู้ที่เข้ามาเช่าบ้านอยู่จำนวนมาก ไม่ให้ความสำคัญในพื้นที่ที่เข้ามาเช่าพักอาศัยจึงไม่ร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเนื่องจากไม่ใช่ถิ่นฐานที่แท้จริงของตนเอง บ้านถิ่นฐานที่แท้จริงอยู่ต่างจังหวัดเป็นส่วนมาก
๕. วันอาทิตย์เป็นวันหยุดส่วนใหญ่ประชาชนจะตื่นสายทำให้มีผู้มาร่วมกิจกรรมไม่มากนัก ความพร้อมเพรียงกันจึงอยู่ในระดับต่ำ
๖. การที่ประชาชนบางคนมีอคติต่อผู้นำชุมชน เนื่องจากมองทุกเรื่องเป็นเชิงลบ ยังไม่ทำความเข้าใจกับเรื่องที่เกิดขึ้น ดิตยิตว่าการทำอะไรต้องมีผลประโยชน์ ถ้าไม่ได้เงินก็ไม่ขยับ ขาดความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ขอบพูดประโยคที่ว่า “ทำแล้วได้อะไร” การคิดเรื่องจิตอาสา เป็นเรื่องยากลำบากมาก

๖. ภารกิจที่ดำเนินการ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เป็นทั้งศูนย์กลางความเจริญด้านการลงทุน แหล่งงาน แหล่งเทคโนโลยี แหล่งการค้าที่มีปัจจัยต่างๆ มากมาย เขตดินแดงเป็นเขตที่มีประชากรแฝงจำนวนมาก เป็นพื้นที่รองรับประชากรจากต่างจังหวัด ชาวต่างชาติ รวมถึงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำมาหาเลี้ยงชีพ เขตดินแดงเป็นเขตเศรษฐกิจที่สำคัญ มีแหล่งธุรกิจและสถานประกอบการจำนวนมาก จึงมีความหนาแน่นของจำนวนประชากร ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จึงเป็นภารกิจที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือร่วมใจกันที่จะจัดการกับผลพวงจากการที่มีประชากรพักอาศัยและท่องเที่ยว ซึ่งสภาพชุมชนในพื้นที่เขตดินแดงส่วนใหญ่มีการพักอาศัยกันอย่างหนาแน่น โดยเฉพาะในชุมชนแออัด ต่างคนต่างทำมาหากิน ตื่นเช้าก็รีบเร่งออกไปทำงาน กว่าจะกลับถึงบ้านก็มีค่าไม่ค่อยมีเวลาจะใส่ใจในเรื่องสภาพแวดล้อม อยู่ในลักษณะต่างคนต่างอยู่

การแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงของชุมชนแออัดทั้ง ๒ ชุมชนในพื้นที่เขตดินแดง ได้แก่ชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตร แยก ๑๘ และเป็นพื้นที่ติดต่อกับชุมชนริมคลองบางชื่อซอยโชคชัยร่วมมิตรแยก ๒-๔ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนรัชดาภิเษก ข้างโรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค เขตดินแดง มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาพักและท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ชุมชนในแต่ละวันจำนวนมาก สำนักงานเขตดินแดงในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงต้องดำเนินการตามภารกิจ ดังนี้

๕. แต่งตั้งคณะทำงานโดยมีทั้งภาครัฐและเอกชนร่วม ซึ่งมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ฝ่ายของธุรกิจบริเวณใกล้กับชุมชน ผู้นำชุมชน และแกนนำเยาวชน

๖. จัดประชุมคณะทำงานฯ เพื่อชี้แจงภารกิจร่วมกันวางแผนการทำงาน

๗. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบโดยทั่วกันในกิจกรรมที่จะดำเนินการ

๘. พาผู้ที่เกี่ยวข้องไปดูงานหรือไปเยี่ยมชมชุมชนที่ได้รับรางวัลชุมชนดีเด่นด้าน

สิ่งแวดล้อม

๕. ดำเนินการทำกิจกรรมที่วางแผนไว้ให้ลุล่วงโดยกำหนดนัดหมายการรณรงค์พัฒนาพื้นที่ถนนซอย และพัฒนาคลองทุกวันอาทิตย์

๖. จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจการทำกิจกรรม

๗. นำข้อมูลที่ได้รับประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลสรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑. สำนักงานเขตดินแดง
๒. ผู้ประกอบการบริเวณชุมชนถนนรัชดาภิเษก เขตดินแดง
๓. บุคลากรที่มีหน้าที่โดยตรงของฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
๔. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๒ ดินแดง
๕. ผู้นำชุมชน แกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน
๖. ชุมชนตัวอย่างที่จะเป็นสถานที่ดูงานด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
๗. มูลนิธิบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

เดือนมิถุนายน – ธันวาคม ๒๕๕๗

๙. แนวทางการประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕. ชุมชนมีความสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่ สภาพน้ำในคลองใสขึ้นค่าBOD ลดลง จากเดิมที่ค่าBOD อยู่ในระดับสูง
๖. มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน ผู้นำชุมชนแกนนำเด็กเยาวชน ประชาชนในชุมชน ให้มีความใส่ใจที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนอย่างต่อเนื่อง
๗. แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง
๘. สรุปผลการดำเนินกิจกรรมโดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามและสภาพทางกายภาพที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนดำเนินการ	เดือน						
	มี.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
<p>๑. การตรวจเยี่ยมชุมชนและศึกษาข้อมูลภายในของชุมชน</p> <p>๒. ปรึกษาผู้นำชุมชนในกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชน ประชาชน แกนนำเด็ก และเยาวชน โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมให้การสนับสนุน</p> <p>๓. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนัดหมายประชุมร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แต่งตั้งคณะทำงานด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน</p> <p>๔. ประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายซึ่งมีผู้นำชุมชน ประชาชน แกนนำเด็ก และเยาวชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อวางแผนร่วมกันในการทำกิจกรรม</p> <p>๕. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้เสียงตามสาย และการติดโปสเตอร์แจ้งนโยบายการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน</p> <p>๖. พาผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกฝ่ายไปดูงานชุมชนตัวอย่างที่ได้รับรางวัลในการพัฒนาสภาพแวดล้อมและประสบผลสำเร็จ</p> <p>๗. ทำกำหนดการร่วมกันรณรงค์พัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนโดยกำหนดให้</p>							

ขั้นตอนดำเนินการ	เดือน						
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
<p>ประชาชนและแกนนำเด็กและเยาวชนที่มีความสมัครใจและพร้อมจะร่วมกันพัฒนาพื้นที่ให้มาพบกันที่ศูนย์กลางของชุมชนทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐น. แบ่งผู้ร่วมกิจกรรมเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่พร้อมจะพัฒนาบนพื้นที่ถนน ตามซอย และอีกกลุ่มหนึ่งพร้อมใจจะพัฒนาคลอง โดยตัดขยะที่ไหลมาจากต้นทางน้ำ เมื่อตัดขยะเสร็จแล้วก็ใช้ EM BALL ที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิบำเพ็ญประโยชน์ ไล่ลงในคลอง และทำความตกลงร่วมกันที่จะรักษาคลองให้สะอาดโดยไม่เพิ่มขยะในคลองอีกเนื่องจากในคลองก็มีขยะไหลมาจากต้นทางน้ำจำนวนมากอยู่แล้ว ถ้าทุกคนร่วมมือกันรักษาคลองให้สะอาดได้</p> <p>สภาพแวดล้อมซึ่งอยู่ติดโรงแรมเจ้าพระยาปาร์คก็จะดูดีขึ้นมาก</p> <p>8. จัดทำแบบสอบถามในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรม</p> <p>9. วิเคราะห์ผลการดำเนินกิจกรรม</p>							

๑๐. ข้อเสนอแนะ

การทำกิจกรรมด้านพัฒนาในชุมชนเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ ประชาชนส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นแตกต่างในนโยบายที่สำนักงานเขตเป็นผู้นำร่อง เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่ค่อยมีเวลาในการมาร่วมกิจกรรมติดขัดความไม่พร้อมกัน บางคนต้องทำงานในช่วงเวลาเช้าถึงเย็น แต่บางคนต้องทำงานเป็นกะ เป็นรอบ ความพร้อมเพียงอาจไม่เต็มที่ จึงต้องพยายามสร้างแกนนำในส่วนที่เป็นเด็ก และเยาวชนให้มากขึ้นเนื่องจากเด็กและเยาวชนอยู่ในระบบปกติ ไม่ต้องไปทำงานแบบผู้ใหญ่ การสร้างแกนนำในเด็กและเยาวชนก็ขึ้นอยู่กับความเห็นด้วยหรือไม่ของผู้ปกครอง ถ้าจะดำเนินการในกิจกรรมอะไร ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นผู้ปกครองของเด็ก เยาวชนจะต้องให้การอนุญาตด้วย มิฉะนั้นการดำเนินการใดๆ ก็จะมีอุปสรรคได้เสมอ การทำงานต้องมีสิ่งจูงใจหลายๆ ปัจจัย กรณีที่หน่วยงานรัฐให้การสนับสนุนเต็มที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมการทำงานให้ง่ายขึ้น ยังมีภาคเอกชนส่งเสริมอีกแรงหนึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานได้ดีขึ้น

ในการดำเนินงานควรนำหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการที่เข้าร่วม แบบวิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยังเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐเพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

